

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

affald danmark
Vesterbrogade 74, 3. sal
1620 København V

Tlf.: + 45 32 96 04 30
Fax.: + 45 32 96 04 31
E-post: ad@affalddanmark.dk

Vedr. oplæg om markedsorientering af decentral kraftvarme

Dato: 07. jul 2003
Initialer: nb
J.nr.: 215-03

affald danmark skal takke for modtagelsen af notatet vedrørende markedsorientering af decentral kraftvarme i høring.

Udkastet tager udgangspunkt i de decentrale anlæg, som primært benytter naturgas som brændsel. Disse værker er karakteriseret ved at have et årligt antal driftstimer mellem 2500 og 5500 og være fleksible i forhold til at regulere produktionen af el, jf. det udsendte notat.

affald danmark har yderligere forstået at rammerne omkring oplægget er

- et bedre elmarked gennem øget volumen handlet på markedsvilkår
- hensyn til varmekunderne
- hensyn til miljøet og
- neutralitet overfor statskassen

Generelt undrer det, at man lægger op til en tilskudsmodel for så betydelige tilskud, som typisk udgør mere end halvdelen af det enkelte anlægs indtjening på el, med en meget begrænset aftrapning for det enkelte anlæg indtil et fuldstændigt bortfald af tilskuddet. Samtidig med at tilskuddet bortfalder, vil den tidsperiode, som det enkelte anlæg vil få tilskud i, bestemmes af anlæggets oprindelige etablering og ikke dets nuværende stand og afskrivningsprofil.

Dermed risikerer man, at konkurrencen mellem anlæggene vil blive ekstremt ulige, idet et ældre, men løbende moderniseret, anlæg med en aktuel 20-årig restafskrivningsprofil vil få tilskud i meget begrænset tid overfor et nyligt etableret anlæg, som vil få tilskud i 20 år fra dato, uagtet at deres aktuelle tekniske og økonomiske situation er ens. Det ældre moderniserede værk vil blive lukket og investeringen tabt, idet den yngre del af sektoren vil kunne forære strømmen væk og stadig tjene penge via tilskuddet, når dette er så stort, som det er.

affald danmark repræsenterer 5 aktører i affaldsektoren, som bl.a. ejer 11 affaldsforbrændingsanlæg. Disse anlæg forbrænder op mod 70 %

af landets affald, producerer næsten 3,4 mio. MWh fjernvarme og 0,75 mio. MWh el stigende til 1,2 mio. pr. år. jf. vedlagte oversigt over anlæggene.

Anlæggene er tilsluttet elnettet i løbet af 1990'erne på de nuværende lokationer og alle etableret under lovgivningens krav om samproduktion af el og varme. En del af anlæggene har også forudsætnings skrivelser, som kræver produktion af både fjernvarme og el.

Det har krævet en væsentlig forøgelse af investeringerne at efterleve kravene om kraftvarme og samproduktion, idet der ikke blot skal købes turbiner etc. for at producere el, men at store dele af det samlede anlæg skal leve op til strengere krav for at kunne levere damp til elproduktionen, end hvis anlægget blot skulle levere fjernvarme. Et overslag på de samlede ekstraudgifter hertil er på godt 1 mia. kr. på tværs af anlæggene.

Grundet nye EU-krav til anlæg, som forbrænder affald, som skal efterleves med udgangen af 2005, udviklingen i affaldsmængder og almindelig ajourføring, er 3 af anlæggene aktuelt underkastet væsentlig ombygning med udskiftning af næsten hele produktionsmateriellet, ligesom et af de øvrige anlæg har ombygget væsentligt i perioden 2001-2002. De resterende anlæg moderniseres p.t., med en produktionsforøgelse til følge. Ombygningerne indebærer også en væsentlig udvidelse af elproduktionen, dels gennem en forøgelse af forbrændingen af affald, og dels gennem en omlægning af energiproduktionen mod en øget elproduktion. Således stiger den samlede elproduktion til op mod 1,2 mio. MWh pr. år. Det samlede tilskud (mer end markedspris) for anlæggene under treledstariffen og elproduktionstilskuddet beløber sig således til rundt regnet 200 mio. kr. pr. år. givet en merpris på knapt 20 øre pr. kWh.

Affaldsforbrændingsanlæg er væsentligt forskellige fra de naturgasdrevne decentrale anlæg. De er oftest etableret af kommunerne for at løse miljøopgaven med at bortskaffe det affald, som genereres i kommunen/kommunerne under samtidig produktion af energi, de har forbrændingstilladelser modsvarende den lokale mængde affald, de er underlagt hvile-i-sig-selv-principper, de kører med en stabil drift gennem døgnet og på tværs af året og således med driftstimer op mod de 8200. Den stabile drift kan illustreres ved, at alle anlæggene på tværs forholdsmæssigt producerer præcist lige meget el til lavlast, højlast og spidslast.

De nyligt afholdte og aktuelle investeringer i ombygninger m.v. er på op mod 4 mia. kr. Alle penge investeret af kommunerne og enkelte private investorer under de eksisterende afregningsregler for produktionen af el og varme.

Notatet giver 3 forudsætninger for at modtage det nye produktionsuafhængige tilskud:

- eksisterende værk pr. 1. januar 2004,
- kun indtil 20 års dagen for tilslutningen til elnettet og
- kun så længe anlægget står til rådighed for elmarkedet.

Grundet ombygningerne er det uklart for *affald danmark*, hvorvidt anlæggene vil blive betragtet som nye anlæg eller som eksisterende anlæg. Det er naturligvis afgørende for *affald danmark*, at anlæggene trods ombygningerne betragtes som eksisterende anlæg. Da oplægget tager udgangspunkt i, at anlægget skal have støtte efter det nye system hele vejen gennem sin ca. 20-årige levetid, og ombygningerne af de 4 her omtalte anlæg reelt er en etablering af et nyt anlæg på lokationen for det gamle, bør anlæggene tildeles tilskud for en 20-årig periode startende fra det nye anlægs idriftsættelse. Alternativt kan datoen for skillelinien mellem nye og eksisterende anlæg regnes fra beslutning om (om)bygning af anlægget. Skæringspunktet på baggrund af anlæggets tilslutning til elnettet rammer ligeledes anlæggene skævt, idet nogle anlæg i forbindelse med ombygningen har fået etableret en ny tilslutning til nettet.

Anlæggene vil naturligvis stå til rådighed for elmarkedet i den forstand, at de konstant vil levere el til markedet. De er imidlertid kun i yderst begrænset omfang i stand til at variere deres produktion af el, grundet anlæggenes konstruktion og forbrændingstilladelse. Anlæggene har simpelthen brug for at udnytte de mange timer for at få brændt det tilførte affald, idet der samtidig gælder en række begrænsninger i adgangen til at oplagre forbrændingseget affald, dagrenovation skal brændes umiddelbart, samt at anlæggene har varmekontrakter, som forudsætter løbende levering.

Netop anlæggenes manglende fleksibilitet kan i værste fald betyde, at såfremt anlæggene pålægges at producere el på et tidspunkt, hvor der ikke kan skaffes afløb for varmen, vil denne skulle bortkøles til en meromkostning på 6,6 kWh pr. MWh.

Som tidligere anført er det problematisk for en række af *affald danmark's* medlemmers anlæg at beregne deres fremtidige produktion ud fra deres produktion i årene 2001-2002, idet de enten var under ombygning, i gang med at indkøre et nyt anlæg eller stod foran ombygning. Produktionstallene vil således afvige fra den faktiske produktion i 2005 og fremefter med op til 200 %. Beregnes tilskuddene på denne måde vil en stor del af forudsætningen for investeringerne således forrykkes meget væsentligt.

Såfremt tidsfristen, den 1. januar 2004, og udgangspunktet i produktionsårene 2001 og 2002 håndhæves overfor anlæggene, vil de rent kommunalt ejede anlægs tilskud falde fra de forventede 162 mio. kr. pr. år. til enten 72 mio., såfremt de alle betragtes som eksisterende anlæg og så kun tilskud for en mindre del af deres 20-årige afskrivningsperiode, eller, såfremt de betragtes som nye anlæg, til 30 mio. til et enkelt af anlæggene, mens de øvrige intet tilskud ville modtage. Tabet for kommunerne og hovedsageligt for affaldskunderne, jf. nedenfor,

ville således blive på mere end 130 mio. kr. pr. år. Dette vil totalt forrykke det grundlag, som kommunerne for op til 5 år siden har foretaget deres investering på baggrund af og vil få stor betydning for den fremtidige affaldshåndtering i Danmark.

Regnskabet for et affaldsforbrændingsanlæg kan groft sagt skitseres som følgende:

	Indtægt på el
+	indtægt på varme
+	indtægt på affald
=	omkostningerne til modtagelse og forbrænding af affaldet.

Forholdet mellem fordelingen af anlæggenes fællesudgifter og dermed indtægterne på varme og affald overvåges af Energitilsynet og er i en række sager fastsat til 60 % til varme og 40 % til affald, mens el-indtægten jo som bekendt er bestemt af faktorer udenfor anlæggets kontrol. Indtægterne fra varmen og affaldet kommer fra salg af varmen til kunder direkte og mere typisk salg til fjernvarmeselskaberne, mens indtægten fra affaldet kommer ved opkrævning ved levering af affaldet. I forhold til varmepriserne gælder dog yderligere den begrænsning, at prisen ikke kan stige over substitutionsprisen i området. Dette får samlet som effekt, at langt hovedparten af et indtægtstab på el-området vil skulle dækkes gennem stigninger på prisen for affaldsbortskaffelse, mens resten vil skulle dækkes via stigninger i varmepriserne.

Regeringen overvejer for tiden en liberalisering af affaldsområdet. Såfremt liberaliseringen alene resulterer i et nationalt dansk frit marked for affald, kan det forhold, at nogle anlæg får mere end fordoblet deres indtægt på el gennem tilskud, mens andre anlæg ingen tilskud får, resultere i flytning af betydelige mængder affald på tværs af Danmark med negative konsekvenser for forurening via øget transport og større udgifter til kontrol fra kommunernes side til følge. Såfremt liberaliseringen også omfatter åbning for import og eksport af affald, vil indtægtstabet på el kunne gøre danske anlæg ikke-konkurrencedygtige overfor udenlandske anlæg med det resultat til følge, at anlæggene blive urentable og må lukke, i hvilket tilfælde kommunernes investering i anlæggene vil være tabt.

Tabene på elindtjeningen på el kan således, såfremt oplægget gennemføres overfor affaldsforbrændingssektoren i sin nuværende form, ikke undgå at gå ud over såvel varmekunderne som affaldskunderne og ikke mindst miljøet. Statskassen kunne meget vel ligeledes lide skade, idet kommunerne alt andet lige vil søge deres merudgift til affaldsbortskaffelse fra kommunens institutioner, merudgifter til kontrol og/eller deres eventuelle tab på investeringerne i anlæggene godtgjort af statskassen via DUT-forhandlingerne.

Der vedlægges en oversigt over de 11 anlægs placering i forhold til de nøgletal, som den nye tilskudsmodel beskrives baseret på i oplægget.

Opsummering

Samlet er det *affald danmarks* opfattelse, at affaldsforbrændingsanlæggene på afgørende punkter afviger fra de øvrige decentrale anlæg i en sådan grad, at der bør tages hensyn hertil ved realiseringen af overgangen til frit marked på el-området.

Anlæggenes driftsprofil er markant anderledes end de øvrige anlægs, hvilket efter Energistyrelsens eget udsagn udelukker, at de kan sikre sig ekstra gevinster ved en aktiv markedspleje på det frie marked, som de øvrige aktører kan, og at tilpasningen til de nye EU-krav for disse anlæg gør, at de foreslåede skæringskriterier for den nye tilskudsordning passer i særlig grad dårligt på disse anlæg. En gennemførelse af det fremlagte oplæg i utilpasset form vil få helt uacceptable konsekvenser for såvel varmekunderne, som varetagelsen af den miljøopgave, som anlæggene er etableret med henblik på at varetage.

affald danmark vil foreslå, at der afholdes et møde mellem Energistyrelsen og *affald danmark* inden udfærdigelsen af lovforslaget i forlængelse af høringen med henblik på at få drøftet sektorens vilkår på et frit elmarked.

affald danmark står naturligvis til rådighed for uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen
affald danmark

Niels Bukholt

Bilag

Navn	Tilslutning til elnettet	Affald ton/år	EI 2001 MWh/år	EI 2002 MWh/år	EI 2005 og frem MWh/år	Aktuelt invest-omfang i mio.	Investeringsbeskrivelse
Amagerforbrænding	1991	425.000 (før: 325.000)	131.000	168.000	225.000	350	Helt nyt anlæg 2003
Vestforbrænding (Glostrup)	1998	500.000	108.000	108.000	300.000	1.750	Helt nyt anlæg 2005
Vestforbrænding (Tåstrup)		50.000					Producerer ikke el
Århus Kommunale Værker	1995	234.000 (nu: 163.000)	62.000	51.000	140.000	750	Helt nyt anlæg 2005
Reno-Nord (Ålborg)	1991	160.000 (nu: 120.000)	46.300	43.400	144.000	680	Helt nyt anlæg 2005
Frederikshavn Affalds-kraftvarmeværk	1994	37.000	20.000	20.000	20.000	30-40	Modernisering
Haderslev Kraftvarmeværk	1993	66.000	35.000	35.000	35.000	20-30	Modernisering
Horsens Kraftvarmeværk	1992	75.000	38.000	38.000	38.000	5	Modernisering
Måbjergværket (Holstebro)	1993	160.000	109.000	109.000	109.000	65-88	Modernisering
Odense Kraftvarmeværk	1996/2000	250.000	170.000	170.000	170.000	5	Ombygget 2000/ Nu Modernisering
Vejen Kraftvarmeværk	1991	36.000	18.500	18.500	18.500	8	Modernisering
Total		2.000.000	738.000	761.000	1.200.000	3.663-3.706	

1) Odense Kraftvarmeværk blev ombygget i 2000 og fik bl.a. fordoblet sin kapacitet.